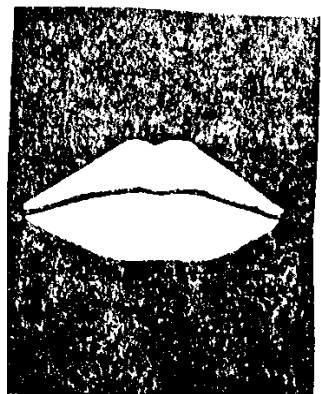

Alternativní formy komunikace mentálně postižených

System Bliss, Piktogramy, Bazální stimulace

Na chvíli uzamkněte

Můžete se klidně

, nebude to trvat dlouho...

Nastražte

Komunikační systém Bliss

- vymyslel Charles Bliss, který byl inspirován čínským obrázkovým písmem
 - místo slov se ke komunikaci používá jednoduchých symbolů
 - nejprve se využíval pro nemluvící tělesně postižené
 - později byl systém upraven a využíván - jak osobami které číst umí, tak i těmi kdo číst nedokáží
 - pro děti s omezenými pohybovými funkcemi
- (jako kompenzační pomůcka pro ukazování symbolů je využíván světelný bod, kterým ukáží na daný symbol)
- pro mentálně postižené
 - po záchvatu, mrtvici atd..
- mnoho symbolů se blíží světu *prožitků* tělesně či mentálně postižených

– základní prvky jsou sestavovány logickou skladbou do velkého množství symbolů s větším možným počtem významů, který je partnerovi komunikace zřejmý ze souvislosti sdělované zprávy

– používá se asi 26 základních prvků a z nich je složeno přibližně 1400 standardizovaných znaků

rozlišujeme dva základní typy znaků • konkrétní
• abstraktní

– **závěr** – význam systému Bliss je stejný jako znaková řeč pro neslyšící nebo Braillovo písmo pro nevidomé
– systém Bliss je natolik propracován, že se blíží mateřskému jazyku

Konkrétní systém Bliss

se objevují v mezikó symbolů, např.:

Věda	Škola	Škola	Škola	Škola	Škola
Teorie	Nápis	Číslo	Číslo	Číslo	Číslo
Číslo	Nápis	Číslo	Číslo	Číslo	Číslo

Základní prvky jsou sestavovány logickou skladbou do velkého množství symbolů s větším možným počtem významů, který je partnerovi komunikace zřejmý ze souvislosti sdělované zprávy. Používá se asi 26 základních prvků, z nichž bylo složeno přibližně 1400 standardizovaných symbolů.

Symboly Bliss představují:

Imely	buř	žena	děla	30, se,	děla
Věci	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo
Nápis	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo
Vlastnosti	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo
Věci	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo
Prvky	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo

Základní tabulka symbolů Bliss

Tvoření vět pomocí symbolů Bliss

Průběh 30

Průběh 30

Základní tabulka symbolů Bliss

Imely	buř	žena	děla	30, se,	děla
Věci	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo
Nápis	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo
Vlastnosti	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo
Věci	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo
Prvky	číslo	číslo	číslo	číslo	číslo

Piktogramy

Definice: Piktogram je vnímatelný útvar, který je vytvořený psaním, kreslením, tiskem nebo jinými postupy. Každý piktogram zastupuje jeden věcný význam a zpodobňuje ho bez vazby na řeč.

- na rozdíl od systému Bliss jsou mnohem konkrétnější, pro děti snadněji zapamatovatelné
- využití – u dětí těžce postižených
 - u dětí s autismem
 - u dětí s více vadami
- používání piktogramů je *vždy doplněno mluvenou řečí*
- nesmí být opomíjena spolupráce s rodiči - používat symboly i doma
- výuka - nejprve se zaměříme na obrázky rodiny, věci
 - později je spojujeme do vět (bez gramatických pravidel)
- základní soubor je vytištěn bíle na černém pozadí
- závěr: dorozumívání pomocí piktogramů je perspektivní pro svou jednoduchost a názornost, netvoří však ucelený systém a proto je nutné piktogramy spojovat i s jinými formami komunikace

Komunikační pomůcky: světelný bod, fotografie, magnetofonová smyčka, počítač

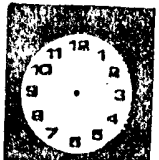

Bazální stimulace

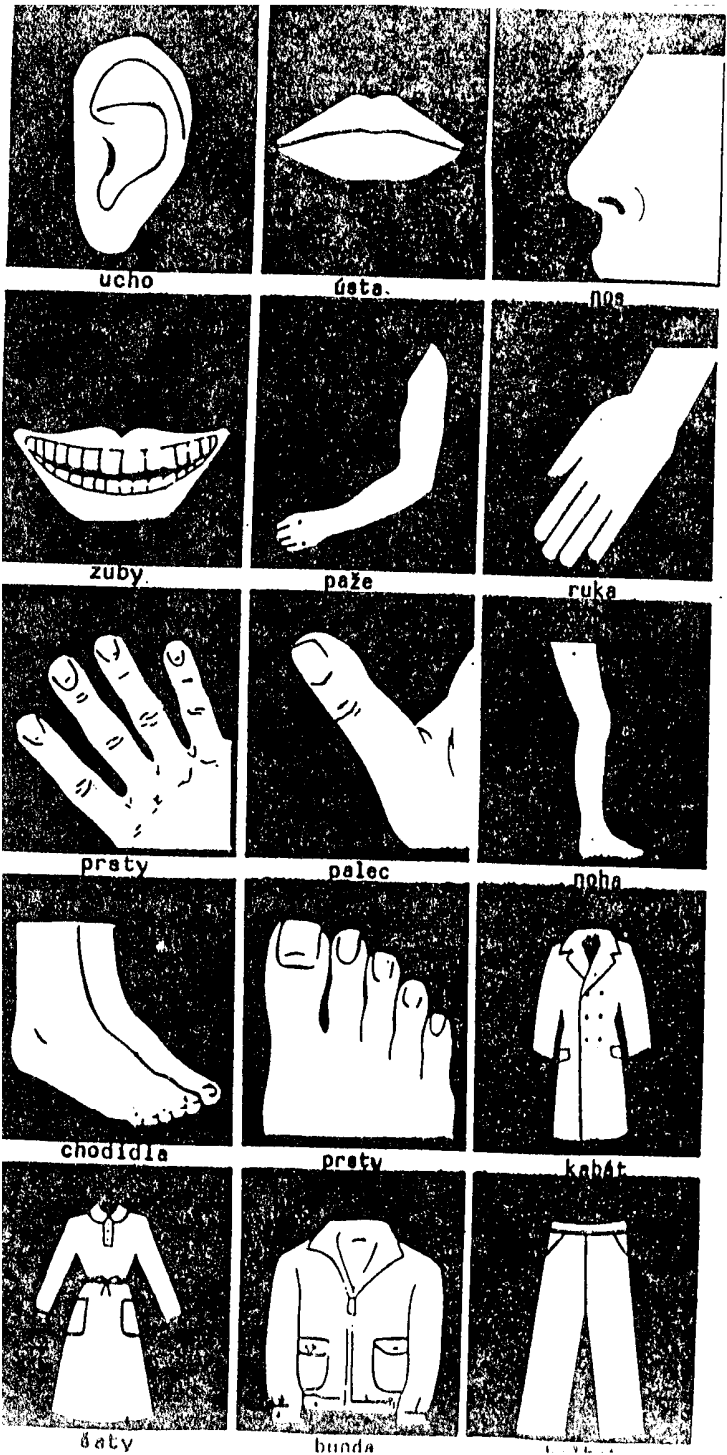
- Za základní princip bazální(=základní,elementární) stimulace se považuje zjištění, že pomocí těla můžeme jedince uvést do reality, zprostředkováním zkušeností (empirie) a vjemů.
- stimulací se snažíme těžce postiženým přiblížit nedostupné podněty a tak jim pomoci při vývoji.
- Jedinec s těžším mentálním postižením nebo s více vadami se nachází ve stavu extrémně redukovaných **aktivit** - pomocí bazální stimulace se někdy podaří prolomit individuální izolaci
- Podněty kterými stimulujeme jedince:
 - Somatické podněty (nediferenciovaný obraz těla)
 - Vibrační podněty (rozechvívá klouby, nosné části)
 - Vestibulární podněty (poloha v prostoru)
 - Čichové a chuťové podněty (potřeba jednoznač.)
 - Sluchové a zrakové podněty (dálkový =distanční)
 - Komunikativní a sociálně-emotivní pod.

Literatura: - Pipeková, J. :Terapie ve speciální pedagogické péči. Paido, 2001
- Kubová, L. : Alternativní komunikace. Neoset, 1996.

<p>Pondělí</p> 	 <p>Hudební výchova</p>	 <p>Tělesná výchova</p>	 <p>Individuální péče</p>
<p>Úterý</p> 	 <p>Hudební výchova</p>	 <p>Jazyková výchova Čtení</p>	 <p>Výcházka do lesa</p> <p>Návštěva ve třídě</p>
<p>Středa</p> 	 <p>Logopedická péče</p>	 <p>Pracovní vyučování šití</p>	 <p>Výtvarná výchova</p> <p>Pohybová výchova</p>
<p>Čtvrtek</p> 	 <p>Hudební výchova</p>	 <p>Plavání</p>	 <p>Práce ve skupině</p> <p>Rehabilitace - masáže</p>
<p>Pátek</p> 	 <p>Pisání na stroji</p>	 <p>Tkaní</p>	 <p>Taneční</p> <p>Třídní hodina</p>

[Zpět](#)

Zpět

Moje jméno je:

ukazují se:

ne	děkuji	jedna	otázka	já, mě, mne	ukazatel činnosti v minulosti	jít, procházet se	k, ke	šťastný	ústa	jídlo	dům	čas, doba	zelený	praha	ano
-!!	♡↕	1	[?]	l1	^	△	>	♡↑	o	o	△	⊙	or	♡	+!!
nashledanou	lituji	dvě	co ?	ty, tě, tebe	ukazatel činnosti	přicházet	a také	smutný	oko	nápoj	škola	den	bílý		nazdar, halo, ahoj o↔←
o↔→	♡↓↘	2	?	l2	^	→	+	♡↓	o	☉	△↕△	⊙	o†		
ne, zápor		tři	kde?	on, jeho, ho	ukazatel činnosti v budoucnosti	dělat	dobrý	rozhněvaný, rozlobený	nohy a kroky	voda, tekutina	nemocnice	noc	modrý		
-!		3	?	l3	^	△	♡+!	×♡<<<	△	~	△	⌋	o-		
opačný názor		čtyři	chlapec	ona, ji	činit se, dělat	vědět, znát	špatný	obávající se	ruka	sladký	obchod	víkend	oranžový		
1		4	℘	Δ3	^	△	♡-!	♡↓⊙	↓	o⊙↑	⊔⊗	⊙7+!	o⊙o		
ukazatel čísla množného		pět	dívka	to (věc)	být	myslet	více	legrační komický	ucho	toaleta	ulice	prázdniny	hnědý		
		5	℘	1	⊙	^	×	♡↑o	∩	h	△	⊙♡↑	o_		
ukazatel sloučení, kombinace		šest	muž	čtyřnohý zvíře	mít	dát, umístit	na, ve, za při, u	nový	nos	obal	místnost	shromáždění	žlutý		
		6	λ	⌘	±	△	×	⊕→	∠	∪	□	⊙←	o⊙		
podobný zvuk		sedm	žena	pták	být schopný, moci	spát	v, ve, uvnitř	velký	hlava	stroj	dveře	zpráva	purpurový		
11=2		7	λ	Υ	∨	⊙	□	Í	⊙	⊗	⊔	⊙	o⊙-		
podobný		osm	otec	květina	chtít	mýt	vně, venku	pod	bolest	vůz, povoz	okno	dopis	růžový		
11=		8	λ	♀	♡?	∪	□	—	♡^	⊗	⊔	⊔	o⊙†		
ukazatel věci, předmětu		devět	matka	hračka	mít rád	plakat	nahoru	zlomený	šaty (oděv)	kniha	postel	pero tužka	černý		
		9	△	□^♡↑	♡+!	o†	↑	—	✠	⊔	⊔	∖	o)		
nesmysl		deset	přítel	jméno	dát, dávat	pomoci	dolů	obtížný	televize	židle	stůl	telefon	červený, rudý		
⊗!		10	l♡+!	⊗	↑	∧	↓	→	□o∩∩	h	⊔	⊙∩	o⊙		

Základní tabulka sym

Příloha 3a

se objevují v mnoha symbolech, např.:

Voda ~				
Toaleta h	Nápoj ☉	řeka ~>	Jezero x~	Moře xx~
Ústa o				
Jídlo o	Nápoj ☉	Koláč o→	Líbat ∞	Veselý ♥↑o

Základní prvky jsou sestavovány logickou skladbou do velkého množství symbolů s větším možným počtem významů, který je partnerovi komunikace zřejmý ze souvislosti sdělované zprávy. Používá se asi 26 různých základních prvků, z nichž bylo složeno přibližně 1400 standardizovaných symbolů.

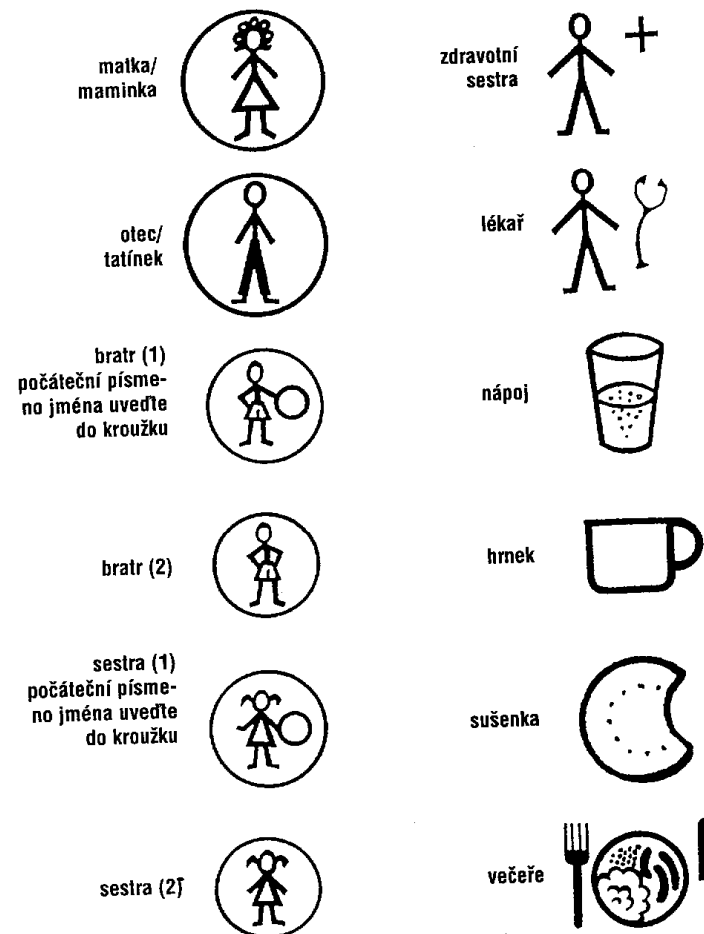
Symbyly Bliss představují:

Osoby	Muž 人	Žena △	Osoba ⊥	Já, mě, mne ⊥ ₁	Dítě ♀
Věci předměty	Tělo o	Kniha ▢	Květina ♀	Dům ⌂	Ovoce ♂
Činnosti	praco- vat ↑	mýt ☉	vidět o	cítit ♥	pomáhat ↑
Vlastnosti a pocity	šťast- ný ♥↑	špatný ♥-	zmatený ♥↑↓	velký I	malý i
Vztahy	před ·	za ·	mezi 	s +	proti «
Představy	čas ⊕	rozum ∩	Bůh △	počasí ⊗	svoboda ⊠

Makaton

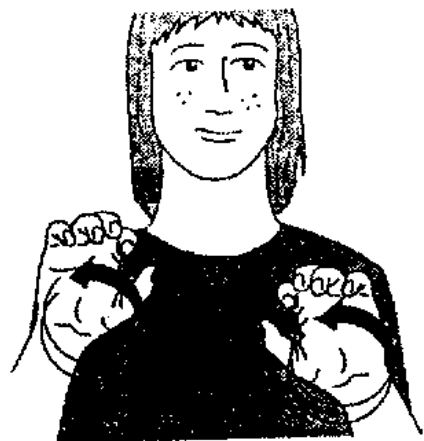

Obr. 1: Makaton – znaky

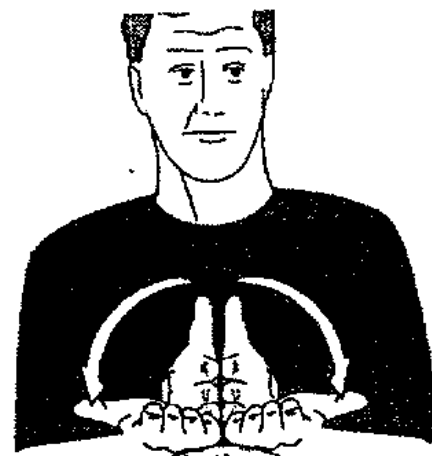

Obr. 2: Makaton – symboly

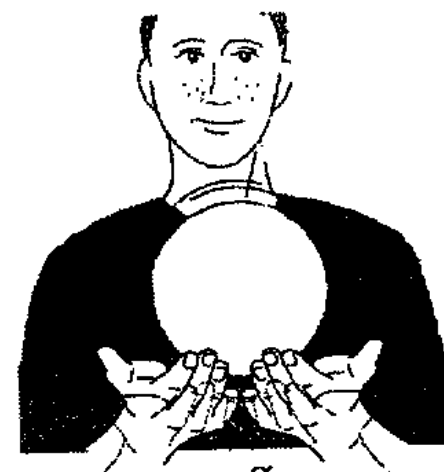
TTT systém

medvídek

kniha

míč

stůl

kolo

panenka

Obr. 3: Ukázka TTT systému

Bliss systém

toaletka

místnost - pokoj

zvíře

židle

dům

ryba

Obr. 4: Ukázka symbolů slov

Obr. 5: Věta napsaná Bliss systémem „Holčička jde domů“